

3. Gartner Says Global Artificial Intelligence Business Value to Reach \$1.2 Trillion in 2018. – Gartner, 25 April 2018, <https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/2018-04-25-gartner-says-global-artificial-intelligencebusiness-value-to-reach-1-point-2-trillion-in-2018>.

4. Digital transformation: online guide to digital business transformation. URL: <https://www.i-scoop.eu/digital-transformation> (дата звернення 05.11.2020).

5. De Haes, Steven; A. Joshi; W. van Grembergen; “State and Impact of Governance of Enterprise IT in Organizations: Key Findings of an International Study,” ISACA® Journal, vol. 4, 2015, <https://www.isaca.org/Journal/archives/2015/Volume-4/Pages/state-and-impact-of-governance-of-enterprise-it-in-organizations.aspx>.

6. DeHaes, S.; W. van Grembergen; Корпоративне управління інформацією та технологіями ІТ в організації: Achieving Alignment and Value, Featuring COBIT 5, Springer International Publishing, Switzerland, 2nd ed. 2015, <https://www.springer.com/us/book/9783319145464>

ТОРГОВЕЛЬНИЙ КЛАСТЕР ЯК СКЛАДНА МЕГАФУНКЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА ВЗАЄМОДІЇ СТЕЙКХОЛДЕРІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Чміль Г.Л., к.е.н., доцент

Державний біотехнологічний університет

Центроутворюючим ядром та основою кластерного утворення виступають торговельні підприємства, які безпосередньо задовольняють потреби споживчого ринку у товарах та послугах [1-2]. Функціональна колаборація кластеру у форматі довгострокового співробітництва відбувається між зацікавленими особами сталого соціально-економічного розвитку ринку (стейкхолдерами), зокрема – органами державної влади та управління, науково-дослідними установами, у тому числі закладами вищої освіти, громадськими організаціями, фінансовими інститутами, а також пов’язаними зі сферою торгівлі галузями [3]. Відтак, партнерські відносини всередині торговельного кластеру, наявність каналів формування знань за рахунок чинної наукової бази, стимулюють інновації та сприяють розвитку прогресивних технологій. У цьому контексті, враховуючи турбулентність зовнішнього середовища, соціально-економічну та політичну нестабільність, набуває першочергового значення інтеграція торговельного кластеру та політики його діяльності до інформаційного середовища сучасної цифрової економіки, технології якої дозволяють створити ефективну основу розвитку системи державного управління, економіки, бізнесу, соціальної сфери.

Однак, зауважимо, що однією з головних проблем формування та розвитку кластеру є відсутність належних комунікацій між наукою, бізнесом та владою. Дійсно, не дивлячись на географічну близькість, стейкхолдери часто не мають

This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

Цей проект фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі. [Кафедра маркетингу ТДАТУ](#)

змоги обмінюватись інформацією вчасно та у повному обсязі, що апріорі позначається на зниженні ефективності роботи кластерного утворення, взаєморозумінні та узгодженості дій зацікавлених сторін, крім того, сьогодні визначальну роль у розробці дієвої комунікаційної політики відіграє фактор пандемії COVID-19 та карантинних заходів, зумовлених нею.

Окрім зазначених проблем слід також наголосити на можливості кібератак на інформаційну систему торговельного кластеру, які створюють деструктивний та дестабілізуючий вплив на результати його роботи, зокрема – крадіжка бази даних клієнтів; крадіжка конфіденційних банківських даних; фінансові збитки; отримання несанкціонованого доступу до внутрішніх документів кластеру; руйнування інформаційної мережі або видалення певних транзакцій; саботаж операційних процесів кластеру, а саме – атаки DoS, віруси, спам-файли, троянські коні.

Враховуючи зміну простору функціонування бізнес-суб'єктів, зокрема появу маркетплейсів, зазначені кібератаки на торговельні кластери набувають значних масштабів та руйнівних результатів, які можуть мати своєю метою шантаж стейкхолдерів кластеру або його окремих суб'єктів.

З метою мінімізації, а за сприятливий умов – ліквідації зазначених проблем пропонуємо інтегрувати у діяльність торговельного кластеру фільтр цифровізації, який створить базис для побудови в кластері системи безпеки – економічної, інтелектуальної, правової. Таким цифровим фільтром виступає спеціалізоване програмне забезпечення з управління ризиками, широко визнаними представниками з яких сьогодні є:

1. SAS Risk Management (SAS) [4] – у своєму функціоналі має відкрите середовище управління ризиками шляхом створення єдиного інформаційного поля для управління ризик-інструментами, що відповідає вимогам регулятора і дозволяє знизити рівень ризику за рахунок проактивного і систематизованого управління, здатного до модифікації, тобто адаптації програмного забезпечення до умов роботи торговельного кластеру.

2. ITRM (IT Risk Manager) [5] – призначена для оцінки і управління ризиками інформаційної безпеки відповідно до вимог та рекомендацій міжнародних стандартів.

3. ІС:Підприємство 8. Управління Проектним Офісом [6] – дозволяє здійснити: ідентифікацію ризиків проекту; оцінку ризиків проекту; планування заходів по роботі з ризиками; фіксацію звершення ризиків; моніторинг управління ризиками проекту.

Одночасно із тим варто зазначити, що відповідне програмне забезпечення може розроблятися суто стейкхолдерами торговельного кластеру, оскільки інтеграція науково-дослідних та освітніх закладів створює підґрунтя для ефективної розробки та реалізації стратегічних векторів цифровізації в системі торговельного кластеру.

Таким чином, торговельний кластер в умовах цифровізації являє собою складну мегафункціональну систему взаємодії зацікавлених сторін

This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

Цей проєкт фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі. [Кафедра маркетингу ТДАТУ](#)

(стейкхолдерів), а його функціонування спрямоване на формування ефекту синергії шляхом розкриття потенціалу стейкхолдерів кластеру, використовуючи технології цифрової економіки та забезпечення умов реалізації сталого соціально-економічного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Савицька Н. Л., Чміль Г. Л. Нова парадигма маркетингу в умовах цифрової трансформації економіки. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. 2020. Вип. 2 (84). С. 81–87.

2. Чміль Г.Л. Трансформація поведінки економічних суб'єктів споживчого ринку в умовах цифровізації. *Сучасні реалії фінансово-економічного розвитку регіонів, галузей, підприємств, бізнесу: монографія за ред. Л.М. Савчук, Л.М. Бандоріної*. Дніпро: Пороги, 2020. С. 374–383.

3. Krutova A., Kashchena N., Chmil H. Enterprises' economic activity stimulation as a driver of national economy sustainable development. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2020. Вип. 1 (31). С. 162–173.

4. SAS. Аналітика в ритейле. URL: https://www.sas.com/ru_ua/industry/retail.html#

5. ITRM (IT Risk Manager). Система автоматизації управління ризиками інформаційної безпеки. URL: <https://techexpert.ua/ru/it-solutions/avtomatizatsiya-upravleniya-riskami-ib-itrm/>

6. 1С:Підприємство 8. Управління Проектним Офісом. URL: <https://expresssoft.com.ua/uk/pm-upravlinnja-proektami-avtomatizacija-upravlinnja-proektami-na-pidpriemstvah/>

This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

Цей проект фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі. [Кафедра маркетингу ТДАТУ](#)